

Bài 29. VIRUS (Lí thuyết: 2 tiết)

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Trình bày được khái niệm khái niệm virus và đặc điểm cấu tạo của virus.
- Kể tên được vai trò và ứng dụng của virus trong thực tiễn.
- Biết được một số bệnh do virus và cách phòng tránh bệnh do virus gây ra.

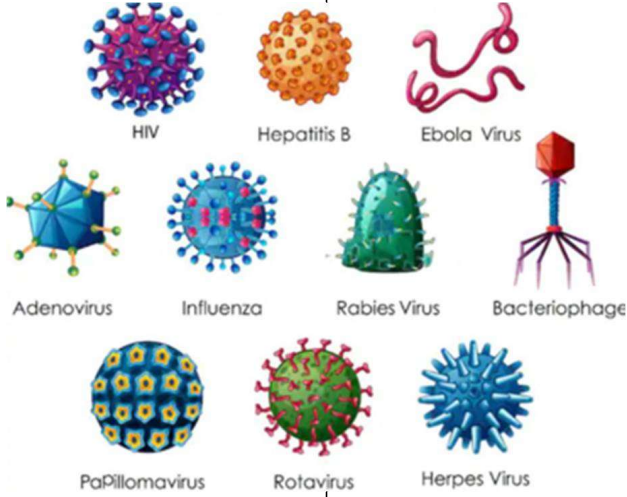
II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Giáo án, bài giảng powerpoint, máy tính.
- Tranh ảnh mô phỏng cấu tạo một số loại virus.
- Tranh, ảnh các loại virus có các dạng hình dạng khác nhau (virus Ebola, HIV, virus đậu mùa...)
- Dụng cụ để chiếu tranh, ảnh.
- Phiếu học tập cá nhân, phiếu thảo luận nhóm.

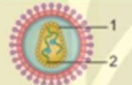

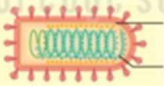
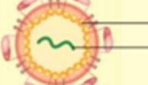
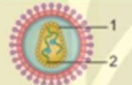

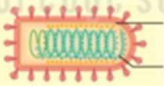
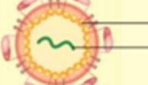
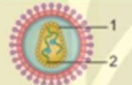

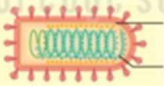
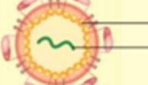
III. TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Tiết 1

Hoạt động 1: KHỞI ĐỘNG		
Mục tiêu: Làm quen với virus.		
<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
<p>– GV đặt vấn đề: “<i>Sốt xuất huyết là bệnh truyền nhiễm phổ biến ở Việt Nam do virus gây ra. Theo ước tính của WHO, hàng năm có khoảng 50.000 – 100.000 ca mắc trên 100 quốc gia</i>”.</p> <p>– GV đặt câu hỏi: “<i>Vậy virus là gì? Làm cách nào để phòng bệnh do virus gây ra?</i>”</p>	<p>– HS trả lời câu hỏi theo hiểu biết của mình.</p>	<p>– HS đưa ra được rất nhiều câu trả lời.</p> <p>– Biết được nội dung bài học.</p>

<p>– GV dẫn dắt vào nội dung bài học bằng nhận xét: <i>Sau khi học xong bài này các em sẽ biết được câu trả lời chính xác.</i></p>		
<p>Hoạt động 2: TÌM HIỂU VỀ SỰ ĐA DẠNG CỦA VIRUS Mục tiêu: Biết được khái niệm virus và virus có nhiều loại khác nhau.</p>		
<p>Tổ chức hoạt động</p>	<p>Hoạt động của HS</p>	<p>Kết quả/sản phẩm học tập</p>
<p>– Tổ chức hoạt động cho HS đọc tài liệu để tìm hiểu về virus.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p style="text-align: center;">PHIẾU BÀI TẬP</p> <p>Quan sát các virus trong hình dưới đây và xếp vào đúng nhóm hình dạng của chúng:</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <p>– GV nhận xét và chốt kiến thức.</p>	<p>– Đọc SGK. Quan sát hình 29.1 SGK. Kể tên: + <i>Các hình dạng khác nhau của virus.</i> + <i>Kích thước của virus. So sánh với các loại tế bào khác.</i></p> <p>– Làm phiếu bài tập.</p>	<p>– Hiểu được khái niệm virus. – Phân biệt được hình dạng khác nhau của virus (khối, xoắn, hỗn hợp). – Biết được kích thước của virus siêu nhỏ: vi khuẩn đường ruột có kích thước dài gấp 300 lần virus cảm lạnh.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p style="text-align: center;">PHIẾU BÀI TẬP</p> <p>Đáp án đúng:</p> <p>– Dạng khối: HIV, viêm gan B, rota virus, virus adeno, virus dại, virus herpes, virus papiloma. – Dạng xoắn: virus ebola. Dạng hỗn hợp: thể thực khuẩn.</p> </div>
<p>Hoạt động 3: TÌM HIỂU CẤU TẠO CỦA VIRUS Mục tiêu: Biết cấu tạo của virus và chức năng của những thành phần cấu tạo đó.</p>		
<p>Tổ chức hoạt động</p>	<p>Hoạt động của HS</p>	<p>Kết quả/sản phẩm học tập</p>
<p>– Tổ chức hoạt động cho HS tìm hiểu về cấu tạo virus.</p>	<p>– HS đọc SGK kết hợp với quan sát hình ảnh.</p>	<p>– Kể tên được các thành phần cấu tạo của virus.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> + <i>Nêu thành phần cấu tạo của virus.</i> + <i>Nhận diện được tên các thành phần cấu tạo của virus ở những những dạng virus khác nhau.</i> - <i>Làm phiếu bài tập.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> + <i>Vỏ protein.</i> + <i>Lõi: vật chất di truyền (ADN hoặc ARN).</i> + <i>Một số có thêm vỏ ngoài và gai glycoprotein.</i>
--	---	---

<p>PHIẾU BÀI TẬP</p> <p>Câu 1: Nêu tên các thành phần được chú thích trong hình để hoàn thành bảng sau:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr style="background-color: #d9ead3;"> <th>Tên virus</th> <th>Hình ảnh virus</th> <th>Tên thành phần cấu tạo virus</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>HIV</td> <td></td> <td>1 ..... ? ..... 2 ..... ? .....</td> </tr> <tr> <td>Sởi</td> <td></td> <td>1 ..... ? ..... 2 ..... ? .....</td> </tr> <tr> <td>Dại</td> <td></td> <td>1 ..... ? ..... 2 ..... ? .....</td> </tr> <tr> <td>Dengue (gây bệnh sốt xuất huyết)</td> <td></td> <td>1 ..... ? ..... 2 ..... ? .....</td> </tr> </tbody> </table> <p>Câu 2: Vì sao nói virus chưa có cấu tạo tế bào điển hình?</p> <p>Câu 3: Em hãy phân biệt virus và vi khuẩn.</p>	Tên virus	Hình ảnh virus	Tên thành phần cấu tạo virus	HIV		1 ..... ? ..... 2 ..... ?	Sởi		1 ..... ? ..... 2 ..... ?	Dại		1 ..... ? ..... 2 ..... ?	Dengue (gây bệnh sốt xuất huyết)		1 ..... ? ..... 2 ..... ?	<p>PHIẾU BÀI TẬP</p> <p>Câu 2: Vì tất cả các tế bào virus chỉ có 2 thành phần cơ bản là vỏ protein và lõi vật chất di truyền (ADN hoặc ARN). Một số virus có thêm vỏ ngoài và gai licoprotein.</p> <p>Câu 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> + <i>Vi khuẩn là cơ thể đơn bào, có đầy đủ chức năng sống cơ bản của một cơ thể sống..</i> + <i>Virus không có cấu tạo tế bào, không thực hiện các chức năng cơ bản của cơ thể sống như trao đổi, chất, chuyển hoá năng lượng,... Virus không có khả năng tự sinh sản mà chúng nhân lên nhờ tế bào vật chủ.</i>
Tên virus	Hình ảnh virus	Tên thành phần cấu tạo virus														
HIV		1 ..... ? ..... 2 ..... ?														
Sởi		1 ..... ? ..... 2 ..... ?														
Dại		1 ..... ? ..... 2 ..... ?														
Dengue (gây bệnh sốt xuất huyết)		1 ..... ? ..... 2 ..... ?														

<ul style="list-style-type: none"> - GV nhận xét và tổng hợp kiến thức. 		
--	--	--

Tiết 2

<p>Hoạt động 4: TÌM HIỂU VAI TRÒ VÀ ỨNG DỤNG CỦA VIRUS</p> <p>Mục tiêu: Hiểu được vai trò và ứng dụng của virus thông qua liên hệ thực tế.</p>		
<p>Tổ chức hoạt động</p>	<p>Hoạt động của HS</p>	<p>Kết quả/sản phẩm học tập</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Tổ chức hoạt động cho HS đọc SGK tìm thông tin về vai trò và ứng dụng của virus. 	<ul style="list-style-type: none"> - HS đọc Mục III và kể tên: + <i>Vai trò của virus.</i> + <i>Ứng dụng của virus.</i> + <i>Liên hệ thực tế.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Biết được: + <i>Virus có vai trò quan trọng, được ứng dụng rộng rãi trong y học và nông nghiệp.</i>

<p>– Mở rộng kiến thức: <i>Giới thiệu vaccine đã được sản xuất ra như thế nào?</i></p> <p>– GV góp ý, nhận xét.</p>	<p>– HS thảo luận nhóm và trả lời câu hỏi: <i>Vaccine phòng bệnh được sản xuất như thế nào?</i></p>	<p>+ Thực tế: sản xuất vaccine, hormone, protein...</p> <p>– Quy trình sản xuất vaccine:</p> <p>+ Tạo kháng nguyên.</p> <p>+ Giải phóng và phân lập kháng nguyên.</p> <p>+ Thanh lọc: tinh chế kháng nguyên nhằm tạo ra sản phẩm vaccine có độ tinh khiết cao.</p> <p>+ Bổ sung các thành phần khác.</p> <p>+ Đóng gói.</p>
---	---	---

Hoạt động 5: TÌM HIỂU MỘT SỐ BỆNH DO VIRUS VÀ CÁCH PHÒNG BỆNH

Mục tiêu: Biết tác hại của virus, một số bệnh do virus và cách phòng bệnh do virus.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của HS	Kết quả/sản phẩm học tập
<p>– Yêu cầu HS trình bày ngắn gọn tác hại của virus.</p> <p>– GV mở rộng kiến thức: Vaccine.</p> <p>+ <i>Kể tên một vài loại vaccine đang sử dụng trong đại dịch Covid - 19.</i></p> <p>– GV nhận xét và góp ý.</p>	<p>– HS đọc SGK Mục IV tìm hiểu kiến thức về:</p> <p>+ <i>Bệnh do virus gây ra.</i></p> <p>+ <i>Các con đường lây truyền bệnh.</i></p> <p>+ <i>Cách phòng tránh và biện pháp nào tốt nhất?</i></p>	<p>– Hiểu được:</p> <p>+ <i>Tác hại của virus: bệnh do virus: bệnh cúm gà, bệnh Covid...</i></p> <p>+ <i>Các con đường lây bệnh: mỗi bệnh có một con đường lây lan riêng.</i></p> <p>+ <i>Cách phòng tránh: có nhiều cách nhưng tiêm vaccine là hiệu quả nhất.</i></p> <p>+ <i>Moderna, Pfizer, Astra Zeneca, Vero Cell, ...</i></p>

- **GV tổng kết, đánh giá chung.**